

Przemysław Stolarz, Piotr Szlachetka, Marek Murawski

NOWE STANOWISKA TRAJKOTKI CZERWONEJ *PSOPHUS STRIDULUS* (LINNAEUS 1758) (ORTHOPTERA: ACRIDIDAE) NA NIZINIE PÓŁNOCNOMAZOWIECKIEJ

Podczas prowadzenia obserwacji entomologicznych w północnej części Niziny Mazowieckiej w latach 2010-2019 stwierdzono i udokumentowano fotograficznie nowe stanowiska trajkotki czerwonej *Psophus stridulus*:

- Ciechanów-Szczurzynek (UTM DD75, 52°52'N, 21°37'E) gm. i pow. Ciechanów, Wysoczyzna Ciechanowska, trawiaste tereny ruderalne przy torach, 1 VIII 2010 1 os. (M. Murawski, leg.);
- Dybki-Grabniak (ED44, 52°45'N 21°41'E), gm. i pow. Ostrów Mazowiecka, ostoja Natura 2000 „Puszcza Biała”, Międzyrzecze Łomżyńskie, skraj boru sosnowego i ugoru, 1 VIII 2019, cn. 20♂♂ i kilka ♀♀ na transekcie około 200 m (P. Stolarz, leg.);
- Dybki-Grabniak (ED44, 52°44'N 21°41'E), ok. 300 m od pierwszego stanowiska, ugór w centrum wsi, 4 VIII 2019, 3♂♂ (P. Stolarz, leg.);
- Przyjmy koło Poręby (ED43, 52°41'N 21°42'E), gm. i pow. Ostrów Mazowiecka, skraj lasu i pola, ściernisko, 4 VIII 2019, 2♂♂ (P. Stolarz, leg.);
- Kadzidło/Siarcza Łąka (EE20, 53°14'N 21°23'E), gm. Kadzidło, pow. Ostrołęka, Równina Kurpiowska, skraj lasu, 5 VIII 2019, cn. 2♂♂ (P. Szlachetka, leg.).

Trajkotka czerwona jest rzadkim i zanikającym na terenie całego kraju gatunkiem z rodziny szarańczowatych Acrididae. Została umieszczona na Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce w kategorii VU (Liana 2002), a następnie w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt również w kategorii VU (Liana 2004). Jest związana z suchymi murawami piaskowymi i luźnymi borami sosnowymi, a w południowej części kraju również z murawami kserotermicznymi i suchymi łąkami górskimi. Nigdy nie była gatunkiem pospolitym, pomimo rozpowszechnienia dogodnych siedlisk nizinnych. Nie jest objęta ochroną gatunkową. Przyczyny jej zaniku pozostają od lat nieznanne. Jest bardzo charakterystyczna i łatwa do wykrycia, jeśli występują odpowiednie warunki pogodowe: słoneczne dni z temperaturą powyżej +20 st. Na Nizinie Mazowieckiej występowała dawniej na kilkunastu stanowiskach, lecz w ostatnich latach, pomimo intensyfikacji obserwacji terenowych owadów prostoskrzydłych była wykryta jedynie w okolicach Zambrowa i Żelechowa (Bazyłuk i Liana 2000, Żurawlew *et al.* 2019).

Literatura

- Bazyluk W., Liana A. 2000. Prostoskrzydłe Orthoptera. Katalog fauny Polski. MiIZ PAN Warszawa 17, 2: 1-156.
- Liana A. 2002. Orthoptera owady prostoskrzydłe i inne owady orthopteroidalne. W: Głowaciński Z. (red.). Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce. IOP PAN Kraków, 115-121.
- Liana A. 2004. *Psophus stridulus* Trajkotka czerwona. W: Głowaciński Z., Nowacki J. (red.). Polska Czerwona Księga Zwierząt Bezkręgowce. IOP PAN Kraków-Poznań, 69-70.
- Żurawlew P., Orzechowski R., Grobelny S., Brodacki M., Kutera M., Radzikowski P., Czyżewski Sz. 2019. orthoptera.entomo.pl data dostępu 20.10.2019

Adresy autorów:

Przemysław Stolarz, Centrum Ekologii Człowieka, ul. Kościuszki 24, 05-075 Warszawa-Wesoła, e-mail: przem.stolarz@gmail.com,
Piotr Szlachetka, grupa robocza „Orthoptera”
Marek Murawski, Mazowiecko-Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne

NEW LOCALITIES OF THE RATTLE GRASSHOPPER *PSOPHUS STRIDULUS* (ORTHOPTERA, ACRIDIDAE) IN THE NORTH MAZOVIAN LOWLAND

Summary

In last years, 5 new localities of the rattle grasshopper *Psophus stridulus* were detected in the North Mazovian Lowland (north-east Poland): in Ciechanów UTM DD75, near Kadzidło UTM EE20 and near Ostrów Mazowiecka UTM ED43, ED44. The rattle grasshopper is a rare species associated with dry sandy meadows and pine thickets. It is included in the Red List and Red Data Book of Animals in Poland (category VU); this species is declining and known only from a few localities in Mazowieckie voivodeship (35,560 km²).

Key words: rattle grasshopper *Psophus stridulus*, rare invertebrates, dry sandy meadows.

Received – October 2019, accepted – November 2019